

ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಹುಸೇನಸಾಬ ವಣಗೇರಿ*

*ಸಂಶೋಧಕರು, ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

ಸಾರಾಂಶ:(Abstract)

ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾರತೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೈಲುಗಲ್ಲು. ಇತಿಹಾಸದ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣದೆ ಇರುವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ವಚನ ಚಳವಳಿ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿತು. ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭವ್ಯ ಭಾರತವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇತಿಹಾಸದ ಹಲವು ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಯಾಮಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದ ಡೊಂಕುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಇಂದಿನ ಸುಸ್ಥಿರ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ 12ನೇ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾದದ್ದು. ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸೂರರಂತೆ ಕಾಡಿದ ಕಂದಾಚಾರ, ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಡಾಂಬಿಕತೆ, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸದೆ ಬಡಿಯಲು ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು ಅಸೂರರ ಅಟ್ಟಹಾಸಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸತ್ವದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಮೌಢ್ಯ, ಕುಂದು ಕೊರತೆ, ಲೋಪದೋಷಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords) ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬಸವಣ್ಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು ಚತುರ್ವರ್ಣ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಂಥ ಅಮಾನವೀಯ ತತ್ವಗಳು ಮನೆಮಾಡಿದ್ದವು. ದೇವರು ಹಾಗೂ ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಹೇಳಲಾಗದ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಮೈತ್ರಿ ಕೂಟ ಸಮಾಜದ ಕೀಳು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಇಂಥಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು.

ಬಸವಣ್ಣನವರ ಜೀವನ

ಬಸವಣ್ಣನವರು 1131ರಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾದರಸ ಮತ್ತು ಮಾದಲಾಬಿಂಕೆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಜನಿಸಿದರು. ಬಸವಣ್ಣನವರು 12ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ

Please cite this article as: ಹುಸೇನಸಾಬ ವಣಗೇರಿ. (2023). ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ:ಮಲ್ಟಿಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಕನ್ನಡ ರೀಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ 4(4). ಪು.ಸಂ. 35-41.

ಕೂಡಲಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಾಲ ಕಳೆದರು. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದೀವನು ಒಬ್ಬ ಮತ್ತು ಅವನು ಮಾನವನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಹೊರತು ಗುಡಿ-ಗುಂಡಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು, ಆಲಸಿ ಜೀವನಸಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳುಹೇಳುವುದು, ವಂಚಿಸುವುದು, ಕೊಲೆ-ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ ನೀಡುವುದು, ಪರ ಧನ ಹರಣ, ಪರ ಸ್ತ್ರೀ ವ್ಯಾಮೋಹ ಹೊಂದುವುದು ಘೋರ ಅಪರಾಧ. ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಅಥವಾ ಕೀಳು ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಪುರುಷನಂತೆ ಮಹಿಳೆಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸಮಾನತೆ, ಕಾಯಕ, ದಾಸೋಗ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮತ್ತು ಆಚರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಸಾರಿದರು.

ಮಂಗಳ ವೇಡದ ರಾಜ ಬಿಜ್ಜಳನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣ ಹಲವಾರು ಜನಪರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಸಾರಿ ಜನರನ್ನು ದುಡಿದು ಬದುಕುವ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು. ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ, ಭಾಷೆ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ. ಶರಣ ತತ್ವದಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾನತೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾಯಕ ನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರನ್ನು ನಿಜವಾದ ಶಿವಶರಣರು ಎಂದು ಕರೆದರು. ಬಸವ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಶರಣರ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅನುಭವ ಮಂಟಪವು ವಿಶ್ವ ಮಾನವ ಸಂದೇಶ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಬಹುದಾದ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಜನರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಿತು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ವಚನಗಳ ರಚನೆ ಆಂಭವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಬದಲಾವಣೆಗೆ ಬಹುಮುಖ್ಯ ವಾದಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿತು.

ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ವಚನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾ

ಹಾವು ತಿಂದವರ ನುಡಿಸಬಹುದು,

ಗರ ಹೊಡೆದವರ ನುಡಿಸಬಹುದು,

ಸಿರಿಗರ ಹೊಡೆದವರ ನುಡಿಸಲುಬಾರದು ನೋಡಯ್ಯಾ

ಬಡತನವೆಂಬ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಹೋಗಲು

ಒಡವೆ ನುಡಿಸರು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವಾ,

ಈ ವಚನ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಟಿಲವಾದರೂ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟವೇನಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತರ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಅದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವರನ್ನು ಮಾತಾನಾಡಿಸಬಹುದು, ಗರ ಹೊಡೆದವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಸಿರಿಗರ ಹೊಡೆದವರನ್ನು ಮಾತಾನಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಅವರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಸಕಲ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಲೇಸನೇ ಬಯಸುವುದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕದಲ್ಲಿನ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಣ, ಜಾತಿ, ಮತ, ಕುಲ, ವರ್ಗ, ಮೌಢ್ಯತೆ, ಕಂದಾಚಾರ ಹಾಗೂ ಹಲವು ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ನವಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿದರು.

ಕೊಲುವವನೇ ಮಾದಿಗ,

ಹೊಲಸು ತಿಂಬುವನನೇ ಕುಲವೀನೋ?

ಸಕಲ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಲೇನನೇಬಯಸುವ

ನಮ್ಮ ಕೊಡಲಸಂಗನ ಶರಣರೇ ಕುಲಜರು

ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮನುಷ್ಯನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಲೆಯುವುದು ಅವನ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲ್ಲ, ಅವನ ಆಚಾರ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಎಂಬ ಹೊಸ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಡಿಸಿದರು.

ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕವೆಂಬುದು

ಕರ್ತಾರನ ಕಮ್ಮಟವಯ್ಯಾ

ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲುವವರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲುವರಯ್ಯಾ

ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲದವರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲರಯ್ಯಾ

ಕೊಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವ.

ಈ ಮೂಲಕ ಶಮೆ-ದಮೆಗಳೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮವದಾವುದಯ್ಯ

ದಯವೇ ಬೇಕು ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲರಲಿ

ದಯವೇ ಧರದ ಮೂಲವಯ್ಯ

ಕೊಡಲಸಂಗಯ್ಯ ನಂತಲ್ಲದೊಲ್ಲನಯ್ಯ.

ದಯೆಯಿರದ ಧರ್ಮ ಅನರ್ಥಕಾರಿ, ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆ ಮಹಾ ಪಾಪ ಅದನ್ನೆಂದಿಗೂ ನಾವು ಮಾಡಬಾರದು. ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ದಯೆಯನ್ನು ತೋರಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವುದು ಎಷ್ಟು ಸರಿ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ವಚನಕಾರರು, ಸಕಲ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಲೇಸನ್ನು ಬಯಸಿದವರು ಶಿವಶರಣರು.

ನೆಲವೊಂದೇ ಹೋಲಗೇರಿ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ

ನೆಲವೊಂದೆ ಶೌಭಾಚಮನಕ್ಕೆ

ಕುಲವೊಂದೆ ತನ್ನ ತಾನರಿದವಂಗೆ

ಫಲವೊಂದೆ ಷಡುದರ್ನ ಮುಕ್ತಿಗೆ

ನಿಲವೊಂದೆ ಕೊಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ನರಿದವಂಗೆ

ಬಸವಣ್ಣನಿಗೆ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಇದ್ದಿತು. ಈ ಕೆಟ್ಟ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಹಿಂದು ಧರ್ಮದ ತತ್ವಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿಂತಿರುವುದು ಈ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಮೇಲೆಯೇ ಒಂದನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ತಾನೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಜನಿವಾರ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಜಾತಿಯ ಹಂಗು ತೊರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಬಸವಣ್ಣನವರು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿ ಮತ ಕುಲ ತೊರೆದು ನಿಜವಾದ ಮಾನವರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇವನಾರವ ಇವನಾರವ ಇವನಾರವನೆಂದುನಿಸದಿರಯ್ಯ

ಇವನಮ್ಮವ ಇವನಮ್ಮವ ಎಂದೆನಿಸಯ್ಯ

ಇವನಮ್ಮವ ಇವನಮ್ಮವ ಎಂದೆನಿಸಯ್ಯ

ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಉಚ್ಚ ವರ್ಗದವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಳ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣದೆ ಕೀಲಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುದ್ದು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಯ ಮಾನವ ಪ್ರೀತಿಯ ಆಕಾರವಾದ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಮಾನವ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಗೌರವಗಳಿಂದ ಕಾಣುವ ನಿಜವಾದ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯ ದಾಸನ ಮಗನು

ಕಕ್ಕಯ್ಯನ ಮನೆಯ ದಾಸಿಯ ಮಗಳು

ಇವರಿಬ್ಬರು ಹೊಲದ ಹೋಗಿ ಬೆರಣಿಗೆ

ಹೋಗಿ ದಂಹವ ಮಾಡಿದರ

ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ ನಾನು

ಇಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಸಮಕಾಲೀನ ಶರಣರನ್ನು ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಳಾದ ಶರಣರ ಮಾದರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ, ಡೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯನವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಜಾತಿ ನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಧು ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗವೇ ಲೇಸು ಕಂಡಯ್ಯ

ದೂರ ದುರ್ಜನರ ಸಂಗವದು ಭಂಗವಯ್ಯ

ಎಂದು ಬಸವಣ್ಣನವರು ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಧ್ಯಮದ ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ವಚನಗಳನ್ನು ಅಸಮಾನತೆ, ಜಾತಿಗ್ರಸ್ಥ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯಂಥ ಪಿಡುಗುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಹೊಸ ಸಮಾಜ ಪುನರಚನೆಗೆ ಇಂಬು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಡೀ ವಚನ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಪಾತ್ರ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

ಅನುಭವ ಮಂಟಪ

ಬಸವಣ್ಣನವರು ಜಾತಿ ರಹಿತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದರು. ಉದಾತ್ತ ಧೈಯಕ್ಕೆ ಬಲ ನೀಡಲು, ಅವರು ಅನುಭವ ಮಂಟಪವನ್ನು ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಲಿಂಗಾಯತ ನಂಬಿಕೆಯ ಅತೀಂದ್ರಿಯಗಳು, ಸಂತರು ಮತ್ತು ದಾರ್ಶನಿಕರ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆಯ ಚಿಂತನೆಗಳ ಚಿಲುಮೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ, ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಶರಣರು, ಸಮಾಜದ ಕೆಳಸ್ತರದ ಜನರ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಬಸವಣ್ಣನವರು ಸ್ವತಃ ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿಯಂತಹ ಮಹಾನುಭಾವರೊಂದಿಗೆ ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಭಾಗವತರಾಗಿ ಸೇರಿದರು.

ವೀರಶೈವ ಚಳವಳಿ

ಬಸವಣ್ಣ ಸುಧಾರಕ. ವೀರಶೈವ ಚಳವಳಿಯ ನಾಯಕರಾದರು. ಅವರು ಇಂದು ಅನೇಕ ಜನರಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದು ಬಡ ಪುರೋಹಿತರ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಇದು ಹಳೆಯ ಪುರೋಹಿತವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿತು. ರೋಚ್ಚ ಸತ್ಯವನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ತುಂಬುವ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಅದು ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇದು ಧರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಒಂದು ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ.

ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಆದರೆ ಹೆಸರುಗಳು ಹಲವು

ಬಸವೇಶ್ವರರ ಸಂಪೂರ್ಣ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮೂರರಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದು ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳು, ಅಂದರೆ, ದೇವರು ನಿಜ, ಜಗತ್ತು ಒಂದು ಸವಾಲು ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಗುರಿಯು ವಾಸಿಸಲು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಗುರಿಯು ವಾಸಿಸಲು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ದೈವಿಕ ಜೀವಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು. ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಸಾಮರಸ್ಯ. ಅವರ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ನಡುವಿನ ಸಮತೋಲನ, ಬಹಿರಂಗ ಮತ್ತು ಅಂತರಂಗ. ಅವರು ಸಕ್ರಿಯ ಸುಧಾರಕರಾಗಿದ್ದರು.

ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಮೋಚನೆ

ಮಹಾತ್ಮ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಮಕಾಲೀನರ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪೀಡಿತ ಸಮಾಜವು "ಮಹಿಳೆಯರ" ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಮತ್ತು ಅವಳ ಹಕ್ಕುಗಳು". ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು, ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿ, ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಅಥವಾ ಭುಜದಿಂದ ಭುಜದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ. ಬಸವೇಶ್ವರರ ಚಳವಳಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ ಆದರೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಮತ್ತು ದೈವತ್ವಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿತು.

ವಚನಗಳು

ಬಸವೇಶ್ವರರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಗಡಿಗ ಶರಣರು ಆರಂಭಿಸಿ ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದರು. ವಚನವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮನವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ರೂಪವಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಗದ್ಯ - ಕವನ ಸಾಹಿತ್ಯ. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉನ್ನತಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸರಳವಾಗಿತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯಾಧುನಿಕರಿಂದ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದಿದೆ. ವಚನಗಲ ಅನನ್ಯ ಮತ್ತು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗುಣಗಳು ಬಸವಣ್ಣನನ್ನು "ವಿಶ್ವ ಜ್ಯೋತಿ" ಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು.

ಕಾಯಕ (ದೈವಿಕ ಕೆಲಸ)

ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

ದಾಸೋಹ (ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆ)

ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಆದಾಯ ಇರಬೇಕು. ಕೆಲಸಗಾರ (ಕಾಯಕಜೀವಿ) ತನ್ನ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಗಳಿಸಿದ ಆದಾಯದಿಂದ ತನ್ನ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವನು ಹಣವನ್ನಾಗಲಿ ಆಸ್ತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ನಾಳೆಗಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವರು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣವನ್ನು ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಬಡವರಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಬಸವೇಶ್ವರರ ತತ್ವವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಒತ್ತು ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮಾನತೆಗೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಬಸವೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಇತರರ ತತ್ವಗಳು ಕೂಡ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಶಿವಶರಣರು ರೂಪುಗೊಂಡರು. ಅನುಭವ ಮಂಟಪವನ್ನು ಮೊದಲ ಸಂಸತ್ತು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚರ್ಚೆಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ಅದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಬಸವೇಶ್ವರ ಪುರುಷರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಹ ನೀಡಿದ್ದರು ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬರಲು ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ವೀರಣ್ಣ. ಸಿ. (2007). ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.

- ಕಲಬುರ್ಗಿ. ಎಂ.ಎಂ. (2001). ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ. ಎಂ. (2004). ಸ್ಥಾವರ-ಜಂಗಮ, ಚಿದಾನಂದ ಸಮಗ್ರ ಸಂಪುಟ-4 ಸ್ವಪ್ನ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಕಲಬುರ್ಗಿ. ಎಂ.ಎಂ. (1995). ಮಾರ್ಗ ಸಂಪುಟ-1, ಸ್ವಪ್ನ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ವಿದ್ಯಾಶಂಕರ. ಎಸ್. (1989). ವಚನಾನು ಶೀಲನ, ಸ್ನೇಹ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ನಾಗಭೂಷಣ. ಸಿ. (2000). ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್, ಬೆಂಗಳೂರು.